

15. august 2025

UKA 2025/52

Inatsisartut Suleriaasianni § 36 malillugu apeqquaqat aallaavigalugu oqallinnissamik imaattumik siunnersuuteqarpunga:

Inummut ulorianartorsiortitsisumik pinerluttarnerup meeqqat inuusuttullu 18-nit inorlugit ukiullit akornanni annertusigaluttuinnartup pinaveersaartinnissaa siunertaralugu, suliniutit suut aallartittariaqarnersut pillugit apeqquaqat aallaavigalugu siunnersuut.
(Inatsisartunut ilaasortaq Bo Martinsen, Demokraatit)

Inummut ulorianartorsiortitsisumik pinerluttarneq meeqqat inuusuttullu 18-nit inorlugit ukiullit akornanni annertusiartorpoq inuiaqatigiinnilu ilungersunartumik unammillernartuulluni. Ingasammik isumakulunnarpoq kingullertigut inuusuttunik – eqimattaagajuttunik – ukioqatinut imaluunniit nalaatsornerinnarmik pinerlineqartunut persuttaasarneq arlaleriarluni pisarmat.

Kalaallit Nunaanni politiit ukiumoortumik nalunaarutaanni aammalu tusagassiuutitigoortarneranni 2024-imi ukiukitsunit inummut ulorianartorsiortitsisumik pinerluttarnernit suliaassanik tunniussinerit amerlisimapput. Persuttaanernik, pinngitsaaliilluni atoqateqarnernik, sioorasaarinernik allanillu inummut ulorianartorsiortitsisumik pinerluuteqarnernut suliaakkiissutit 2020-tut aamma 2021-tut amerlassutsimikkut assigiilerput, taakkulu ersersippaat sianiginninnerunissamik iliuuseqarnerunissamillu pisariaqartitsineq¹.

Ineriartornermut tassunga assersuutaasoq uissuumminartoq pivoq februarimi 2023, nukappiaraq 14-nik ukiulik soqqusaalluinnartumik saassunneqarmat inuusuttuaqqanit eqimattanit Nuummi Ungecenterip silataani. Saassussineq soqqusaalluinnartumik persuttaanerinnaangitsoq. Filmiliarineqarpoq inuillu naapittarfiannut ilineqarluni inuusuttut akornanni persuttaanermik malitassiatut isiginnaagassiarineqarluni. Nukappiaraq isimigut ajoquserujussuarpoq Rigshospitalimilu passunneqartariaqarsimalluni². Taanna pisoq ajoraluartumik assersuutaannaavoq ineriartornermut ajortup tungaanut ingerlasumut, tamanna inuit toqqissisimanissaannut inuiaqatigiinnilu ataqaatigiinnermut akornutaalluni.

Meeqqat inuusuttullu akornanni inummut ulorianartorsiortitsisumik pinerluttarnerup qaffakkiartortup pakkersimaarniarlugu pingaaruteqarluinnarpoq, uagut politikikkut siammasissumik ataqaatigiissumillu suliniuteqarnissarput. Pinaveersaartitsineq avatangiisini, meeqqat inuusuttullu ornittagaanni aallaaveqassaaq, aammalu inuunerissaarnerannut ineriartornerannullu akisussaasunut ilusilersuisunut.

¹ Ukiumoortumik Nalunaarusiaq 2024 Kalaallit Nunaanni Politiit

² "14-inik ukiulik eqimattanik saassunneqartoq filmiliarineqarpoq: - Uagut akisussaaffipput inersimasutut" - Sermitsiaq.AG 14. februar 2023.

DEMOKRAATIT

Atuarfiit sunngiffimmilu sammisassaqtitsiviit siusinaartumik pinaveersaartitsinermi sunniuteqaqataalluinnartuupput. Taamaattumik nukiit annertusartariaqarput isumaqatigiinnginnermi aaqqiissutissanik atuartitsinerup nukittorsarnissaanut, allat misigissusaannik, eqqarsaataannik misigisaannillu paasinnissinnaaneq aammalu digitalimut akisussaassuseqarneq klassini siusinnerni aallartinneqarneratigut. Tassunga ilutigalugu qulakkeerneqartariaqarpoq sunngiffimmi- aamma inuusuttut naapittarfiini sulisut amerlineqarnissaat, taamaaliornikkut toqqissisimasumik peqataatitsisumillu ataatsimoornissamik neqerooruteqarsinnaaniassammata, eqimattani pitsaanngitsumik pissuseqarneq inuttullu ajattugaanerit pinaveersaartinneqarlutik.

Aaqqissuulluakkamik akimortumillu siusinaartumik suliniuteqarneq aamma pingaartuuvoq. Atuarfiit, isumaginnittoqarfiit politiillu akornanni aalajangersimasumik suleqatigiinnernik pilersitsisoqartariaqarpoq, meeqqat inuusuttullu atugarliortut siusinnerusukkut ilisimaarineqalerniassammata, aammalu ilaqutariit pisarialimmik tapersersorneqarniassammata. Angajoqqaat meeqqat ineriartorneranni pingaarnarpaapput, taamaattumillu pisariaqarpoq angajoqqaanut suliniutit ilaqutariinnullu sullissivinni perorsaaneq, killiliisarneq atassuteqaqatigiinnerlu ukkataralugit.

Suliat soorlu Nuummi nukappiaqqamik 14-inik ukiulimmik saassussisoqarnerani persuttaanerup filmilarineqarlunilu qarasaasiakkut siammarterneqarneratut ittut eqqarsaatigalugit, inuusuttut digital aqputigalugu assigiinngitsutigut pinerluuteqartarnerat suunngitsuinnaanngitsutut isiginiarneqartariaqarput. Inuit naapittarfiisigut persuttaanermut tunngasunik avitseqateqartarneq aliikkutassiaralugillu ingerlaartitsisarnerit pillugit toraagalimmik suliniutit aallartinneqartariaqarput, tassanga ilanngullugit paasisitsiniaanerit malittarisassanillu sukaterinerit.

Naggataatigut inuusuttunut tarnimikkut ajornartorsiuteqartunut, kingunerlutsitsisunut imaluunniit atornerluisunut passussinissamut neqeroorutit annertusartariaqarput ajornannginnerusumillu ujjartorneqarsinnaanngorlugit. Inuusuttut amerlasuut, persuttaasartut, namminneq aamma sumiginnagaanermik eqqunngitsuliorfigitissimanernillu aqqusaagaqarsimasinnaasarput. Taamaattumik pinaveersaartitsineq, immikkullu ilisimasalinnik sullinneqarneq aqputigalugu peqqinnanngitsumik inuuneqarneq mumisinneqarsinnaavoq.

Tamakku tamarmik politikikkut suliniuteqarnissamut takussutissiipput. Isummerfigisariaqarparput, qanoq pitsaarnarpaamik meerartagut inuusuttortagullu sernissorsinnaanerigut – pinerlineqannginnissaanuinnaanngitsaq, aammali pinerliisunngunnginnissaannut. Tamanna sapiissuseqarnermik, piumassutsimik iliuuseqarsinnaanermillu pisariaqartitsivoq, qulakkiissagutsigu, persuttaaneq naapertuilluannngitsuliornerullu pisussaannartut isigineqalinnginnissaat tullissatsinnit.

Tassunga atatillugu pingaartuuvoq, aamma ukkatarissallugu inuusuttunut eqqartuunneqarsimasunut pisarialimmik ikiuutissanik ukkatarinninnissarput, taamaasillutik, ineriartorsinnaallutillu inuiaqatigiinnut akuuleqqissinnaanerit ingerlanneqassammat, inersimalernerminnilu pinerlunniarnitik

ingerlatiinnannginniassammatigit.

Isumaqarpunga, politikikkut suliaasaq pingaartuusoq meerartatta inuusuttortattalu toqqissisimasumik ataqatigiisumillu siunissaqarnissaannut suleqataanissaq. Uanilu pingaarnarpaavoq inummut ulorianartorsiortitsisumik pinerlunnerit pinaveersaartinnissaat.

Qilanaaraara isumassarsianik suliniutissanullu siunnersuutinin partiinit Naalakkersuisuniillu tusarnaarnissara.